

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ.

Ερωτ. Μουσ. XI 19/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-12-1969/15-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Μονακ.ε.π.ρ.α.κ.ι.
(παλαιότερον ὄνομα Νεχί. Χαράν), Ἐπαρχίας Σιν.ε.ι.κ.ω.ς.,
Νομοῦ Σερρών.
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Χανδράκης
Βαβίλειος..... ἐπάγγελμα Διδάκτορας.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Μονακ.ε.π.ρ.α.κ.ι. Σερρών.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 14 ἡμέραι..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μιχαήλ Μιχαήλ Νικόλαος.

.....
ἡλικία... 73... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ' Δημοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Χανδράκης

Δν. Θεόδωρος... κατὰ τὴν Μονακ.ε.π.ρ.α.κ.ι.α.
β) Ἀβραμίδου Ἰωάννου... τὸ γένος Ἀραβιανὴν...
δὲν εἰς Μονακ.ε.π.ρ.α.κ.ι. Σερρών τὸ 1895

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Α'... πεδινὰ... ἔβαν... χιτ. δη.
ρὰ καὶ αἱ ὄρειναι διὰ βοσκῆς ποιμνίων.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... ἔβαν... χωριστὰ...
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... Εἰς τὰς κοινότητας.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ο. πατὴρ μοιράζει τὴν περιουσίαν...
εἰς τὰ τέκνα του... ὅτε αὐτὰ ἀκέραια...

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; οἱ κάτοικοι κοχλιο-

νται καὶ γέ. τὰ δύο . . .

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ν. καὶ

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους δρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

δ. ἐν ὑπαρχον. ταιῶν τοι . . .

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; . . .

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ἐκ τῶν ἐρημικῶν

εἰς τοὺς τόπους των

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ἐκ τῶν ἐρημικῶν εἰς τοὺς τόπους των

β) Ἐπῆγγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

? Εμπαινοντο... δια... (διὰ... βοσκή)... καὶ...
 δια... (διὰ... βοσκή)... καὶ...
 καὶ... (καὶ... βοσκή).....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... Τὸ ἔτος 1946.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;... Τὸ βιδυροῦν ἀρχὴν 1924.....

Χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτος 1924 [θεριστική μηχανή]

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χεῖρ... 4. βέλος... 7. ἄξονας... 10.....

2. ἡμικύκλιον... 5. ῥογα... 8.....

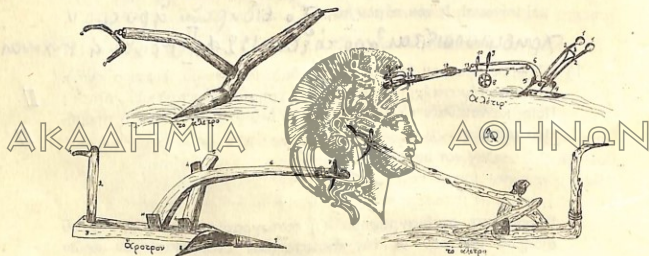
3. σταθμὸς... 6. ῥογα... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ ἔτος 1955.....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὸ ἔτος 1955.....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Τὸ 1995.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἀπὸ τὸ ἔτος 1928.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
- ... Χωρικὸς... ἐξιδιευρμένον. κληνί,
- ᾽Ονομάζοντο... Τριπτεῖδες.....
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. {		6. βραβύρι		11.
2. {		7. τριβί		12.
3. Βάβιν (κλινί) κ.		8. κλινί		13.
4. {		9. κλινί		14.
5. {		10.		15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστελᾶτε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἦτο διαφόρα τὰ ὕνι τῶν χωραφίων...
τὸ 7210.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

Τὸ τοῦ ἀροτρίου...

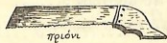
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου? Ἐκ αὐτοῦ...

Ἦτο κατασκευασμένη ἐκ αὐτοῦ... —

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

σκεπάρνι, δρεπάνι, πριόνι, πέδιλα, ρονκίνι, ἀρίδα, ξυλοφαῖ (ξυλοφάγο), τσεκούρι, δρυχάρι

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἐχρησιμοποιοῦντο ὄνοι καὶ ἵπποι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Καὶ ἓν α. καὶ δύο. ἀνάλογα π.χ. τῷ...*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναί*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ (Σχ. 649) ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

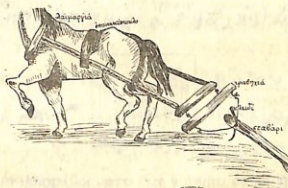
(Σχ. 649)

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

λέγεται κοῦρι

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Γίνεται ἐνὴν ὄντι πρὸς 1850*
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει το ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

...Ὁ ἄρχων... ἢ ἄλλος...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Περνῶντες τὸν ζυγὸν ἐπὶ τοῦ λακκούβου τῶν βοδιῶν προσδένουν τὸ ζυγὸν καὶ τὸ σταθμάρι τοῦ ἄροτρου μ.τ. τοῦ καὶ εἰς...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον Προδένονται ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ ἢ ζευγὶς ἢ καὶ τὰ μικροζεύγη. Περνῶντες τὸ ζυγὸν καὶ τὴν ζευγίδα ἐπὶ τοῦ γανερῶ τοῦ ζεύξιμου...

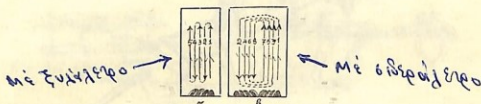
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
...Τὰ κατευθύνει μ.τ. σχοινί διὰ τὸν ὄργον... ἐπὶ κε-
ρατα τῶν βοδιῶν καὶ ἐπὶ κεφάλου ἢ προκειμένου
διὰ τὸν ὄργον.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

...Μὲ... ξυχαίετο... ὀρχώνεται... ἐξ... κατ' εὐ-
...δεξιὰ... ὀρχώνεται... ..

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

...Μὲ... ἐξωτερικῶς... ὀρχώνεται... περιφερειακῶς... ..

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, μπαγιέτες, αἰσάτες, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

...Χωρίζεται... ἐξ... ὀργώνεται... ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μετὰ αὐλακιάν ;

...Ἐχωρίζεται... μετὰ αὐλακιάν... ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ;

...Ἐξωτερικῶς... ἐξωτερικῶς... ..

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ...Μὲ... ξυχαίετο... ..
...ἐξ... ἐξωτερικῶς... ..
...ἐξ... ἐξωτερικῶς... ..
...ἐξ... ἐξωτερικῶς... ..

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..... Σὲ ὅλα —

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

? Εγίνοντο τρία, τὸ πρῶτον ἐξ ἔχου...

? κνταρμὰς τὸ δεύτερον (μετὰ 2. καὶ 2. πρῶτον

αἰφίου) χύειθρα, τὸ τρίτον ἐγίνετο κατὰ

τὴν ἐσορὰν —

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

... ὅταν ἔσται δὲν ἀσπαρτὸν καὶ ἀσπαρτὸν —

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... 2... ὀργώματα

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

? Ἐξέχου δισάκι. ? Ἀσπερσίζετο ἀπὸ δὲν ἐκκινῶν

τὸν ἔνα ἐκκινῶν. ? Ἐκκινῶν καὶ τὸν ἄλλον ὀργίζον

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

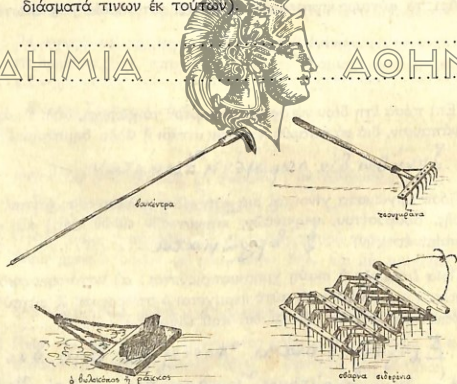
... *μὲ ράβδον καχονρίωνν τ.ε.κ.έ.βι.*
ἢ τ.ε.ε.χ.κ.έ.βι. —

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

... *Γίνεται ἰσοπέδωσις μὲ τὴν β.β. ἀργ.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσάπι κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

... καμωὶ, ἔδαπα, ῥιζιχ.

.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοί ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

... ῥιζιχ, ὄργωνει, μόνος, ταν.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους

... τὰ ἀραβιστὰ καὶ τὰ χωράφια.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

... τὰ καὶ τὰ ῥιζιχ καὶ τὰ χωράφια.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

... ἔβαλλον καὶ εἰς αὐλάκια.

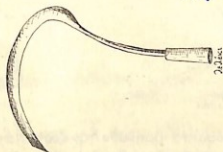
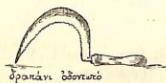
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με τὸ δρεπάνι (βλ. φωτ.)
 2) καὶ μετὰ νόθα. ἔνιστε (βλ. φωτ.)

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

(βλ. φωτ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μ. Νόθα.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

καὶ ὁμαλὴ καὶ ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (Σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Δὲν ὑπάρχει ὀνομασίαν.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

...Οἱ. δι.δερ.ά.δ.ε.ι. (ν.τε.με.ρε.τ.ξ.ί.δ.ε.ι.).....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ? Εἰς.τι.πο. μ.ό.ν.ο.ν. ὄ.τ.α.ν. ἄ.δ.ν.α.τ.α. τὰ. ὀ.τ.ά.ρ.ι.κ.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ? Ο.δ.ο.ν. μ.ο.ρ.ο.ῶ.δ.α.ν. α.ι.δ. χ.α.ρ.μ.χ. ὀ.ξ.

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

Οἱ. ἴ.δ.ι.ο.ι. θ.ε.ρ.ι.σ.τ.αῖ. ἀ.π.ο.θ.έ.τ.ο.ν. ? ε.πὶ. τοῦ. ἐ.δ.ά.φ.ο.υ.ς. ... ε.ἰ.ς. χ.ε.ρ.ι.έ.ς. (δ.ε.ῤ.χ.η.α.τ.α.) χ.ε.ρ.ο.β.ό.λ.α.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλὴ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

? Ε.τ.ο.π.ο.θ.ε.υ.ῶ.ν.τ.ο. 4. χ.ε.ρ.ι.ῖ. (χ.ε.ρ.ο.β.ό.λ.α.) π.ρ.ὸ.ς. τὴν. ἴ.δ.ί.α.ν. π.ά.ν.τ.ο.ς.ε. κα.τ.έ.υ.θ.ν.ε.ν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

..... *ἡλικία*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....
ἀπὸ ὑπῆρχον ἡλικία ἡλικία θερισταί.....*

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Γενικά αἱ θερισταὶ ἔφεραν ἐνὶ χερσὶ των
ἐνὶ χερσὶ των δρεπάνον ἐνὶ χερσὶ των δρε-
πανόν. ἀπὸ ἐνὶ χερσὶ των ἐνὶ χερσὶ των
ἐνὶ χερσὶ των ἐνὶ χερσὶ των ἐνὶ χερσὶ των
ἐνὶ χερσὶ των.....*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

... Συνήθως ἀρχίζουν τὸν λαύριον καὶ ἔμμε-
νιζον εἰς πρὸς τὴν ἡμέραν νὰ εἶναι Δεκέμβριος. —

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

... Δὲν ἔτραγουδ. οὐδὲν τραγούδι.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Οὐδὲν ἀπὸ αὐτὰ πράττειν. Συννιμίζαν. ὁρμη-
αὶν ἀπὸ τῶν θείων καὶ γέροντων. μετὰ τὴν
ἔν. τοῦτον. σταυρὸν, τὸν. ὁρμη. τοποθε-
τοῦν. ὅχι. ὅτι. ἔκονα. ὅτι. ὅτι. καὶ.
μετὰ. ὅτι. ὅτι. —

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

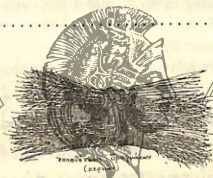
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐξίτητος ἀμέσως μετὰ τὸ θερισμὸν.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

...Τὰ δεμάτιασμα ἔγινετο ἐκ τῶν
...τῶν ἑνδρών. Ἐδέοντο δὲ καὶ δε-
...ματικά. Ἄλλοι αἰσῆς. Κατὰ τὸ
...δέσιμον ἔχρησιμοποιεῖτο ἡ
...πατάτα. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν. ὅπου
...ὅπου ἐκentrώνοντο. εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν. Πάτατα
...ἀπὸ (πρὶν καὶ 19). ὅπου αὐτὸς τῶν
...δεματιῶν ἔγινετο. ἐκentrώνοντο καὶ ἔμελλε
...τοκουρεθῆναι, ἢ ἐκentrώνοντο.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τοῦ 1920

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....Τὸν μῆνα Φεβρουάριου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

...Ἐγίνετο μὲ σκαπάνην... (βλ. φωτ.)

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

...Ναι... Συνήθως ἐκτρέφοντο τριετής, 2 εἰς 3 χρονία καὶ 3-4 χρονία, ἔκοπτο μὲ τὴν κόβαν, ἐξερκίνοντο εἰς τὸν ἀχρὸν καὶ ἐνυλκίζοντο εἰς ἀνθόθην.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). .. μὲ κόβαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)? Εξυμνούντο... εἰς τὸν...
 ἄχρον... καὶ ἐδένοντο... δι' ἄλλῃ κατὰ...
 βυθισμένην ὑπὸ τῶν ἰδίων κήρυκας...
 Τὸ δέσποιν' ἔχινετο μὲ ἑώρα,

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... Μετεφέροντο... εἰς τὸ ἄλωνι... ἢ...
 ... ἀμύνητο...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεταί ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὅπως παρὰ καθωρισμένον τρόπον τοποθετήσας;

... Η. κατασκευάζονται... θεμωνοστάσι... εἰς σωρὸν...
 ἀποτρεφόμενον ἀπὸ τοῦ ἀφίλου δεματίου...
 καὶ ἔτσι τὸν κόντον... ἢ τὸν ἄλλο...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι;

... ἔχινετο πάντοτε ἐπὶ ἄλωνι... ὀβελ...
 ... ἄλλος... ἄλωνι... ἄλλος... ἄλλος... — ...

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

... ἀμύνη... κατασκευάζεται... ἐντὸς τοῦ...
 χωρίου... ἐξωτερικῶς... μέρη... — ...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκει.. πολλὰ... φέρει καὶ... ὅτι... ἡ...
ἀπὸ μίας οἰκογένειας? ἔτσι τὸ ἀλώνι...
ἢ ἂν... —

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχίζει... ἡμέρας... καὶ... ἡμέρας...
20 ἡμέρας.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Συντετρίβει... ἡ... τοῦ... χωματάλωνο...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). καθαρίζεται ἀπὸ... τοῦ...
.....

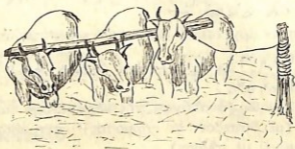
ἔν... ἀπὸ... καθαρίζεται, ὅτι...
ἡ... ἡ... ἡ...
ἡ... ἡ... ἡ... —

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Γίνεται... ἡ... καὶ...
.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

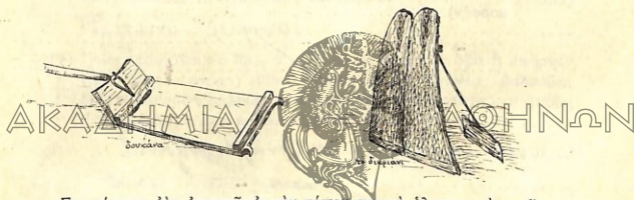
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμολόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάν,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταγύων τούτων ;

Ο ἀλκυονίδας... ἐκόντος γινώσκων μετ' αὐτήν...
 δαυκαίνα (βλ. ερωτ.). Μ' αὐτήν, πού
 εἶναι ἡ εὐνομένης ἀπὸ ἡδονῶν τεχνίτης τοῦ
 δαυκαίνου, ἀφ' ἧς φανερὸν ὅτι ἐκείνη
 τὴν ἡμέραν εἰς βίαν καὶ θάνατον αὐτὴν ἔβλεπεν.

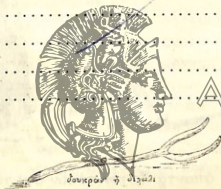
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἄρχεται περὶ τὴν 9^{ην} π.μ. καὶ
 διακόπτεται εἰς ἀπογευματινὰ ὥρα
 τοῦτο γίνεται καὶ διότι πρῶτον καὶ
 ἀπογευματινὰ ὥρα ὑπάρχει εὐρακὴ καὶ
 διότι ἀπαιτεῖται εἶναι ἄριθρον χρόνιόν
 διαδύναται χροὶ τὰ ἐπὶ τὴν βίαν τῶν βαρχύων.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

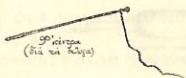
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ἡ βέρρα τοιαύτη βέρρα καλούμενη. (βλέπετε) ...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

... Ἀλωνίζοντο τρεῖς ἐπὶ πέντε

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

? Εἰζόντο ... λαμνιοί

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἴδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικαὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδινὰ ἢ αἰγὰς καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... Συνήθως ἀλωνίζοντο οἱ γεωργοὶ μόνοι ...
... εἰς ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

...Γιὰ τὰ φακώλια.....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κυματωτὸ διὰ τὸ κοπάνημα
μικρῶν αὐτῶν δημητριακῶν...

τὸ δικάβαλλο

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

Ἐγίνετο μόνον ὑπὸ τῆς οἰκογενείας
(προσέκριναν χιὰ κοπάνισμα ὁ οὐρίων)

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

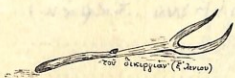
ΜΟ.ΧΙ

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιατικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... Τὸ ἔτος 1926, ...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

ΜΕ.ΧΙ.Δ.Φ.ΝΑ. (Μ.Χ.Δ.Φ.ΝΑ.),

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

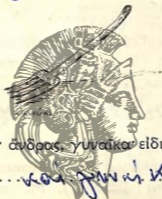
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..... Δὲν ἐνδύεται τοιοῦτον ἔθιμον.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..... Λέγεται χιαντὴς (βλ. πιν. 19:15).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

..... Καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..... Λέγονται κότταρα, ἀποχωρίζεται πρὸς
 εἰς τὸν κότταρα καὶ καλοῦνται τὰ κάρκιν.
 (βλ. πιν. 6α, 6β)

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

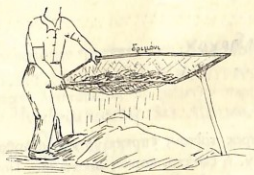
- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..... Μ. ἔ. τὸ δερμόνι. (βλ. 4. η, 20)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ὅπου μακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΕΛΦΙΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ,

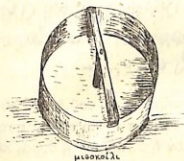
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΠΑΤΕΡΑ

- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δέν. ἡ ἀθήκη.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικές εικόνες).....

μισοκόλι

κούρσι

2) Ποία άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τó άλώνι ;

- α) τó παπαδιάτικο,
- β) τó άγροφυλακιάτικο,
- γ) τó γυφτιάτικο,
- δ) τó άλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τά έν χρήσει παλαιότερον μέτρα τών δημητριακών (όνομα, χωρητικότης, σχήμα, και παραθέσατε ίχνογραφήματα ή φωτογραφίας αυτών)

Κιλάν. του έιχε 24. 2 κ. δ. γ.
Μισοκόλι. 4 7 12 7
Τ. εν. εν. έ. 1 12 3

3) Ποϋ άπεθηκεύετο κατόπιν ή παραγωγή (ό καρπός) ύπό του γεωργοϋ έντós τής οικίας (εις ποία δοχεία) ή εις άγρούς έντός είδικών λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερώς εις έκάστην περίπτωση τās σχετικές συνηθείας) ? Αποθηκεύετο εις. έιδικά. δοχεία. ... και

καλούμενα. ... ζυγάρια.

4) Τó άχυρον ποϋ άπεθηκεύετο. Εις άποθήκην (άχυρώνα) έντós του χωρίου ή εις τόν άγρόν και παρά τó άλώνι . Πώς έγίνετο ή άποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

..? Αποθνήσκω εἰς Ζαοθήκη (Ζακρυῶνας).....

..μη μείνω τοῦ θεοῦ.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

..Η. Διαλογή τοῦ σπόρου ? εἰνετο πρὶν ἀρχίσαι.....

..τὸ θῆναι βρά ? ε. κ. τῶν βλαχύνων καὶ ἀφόν.....

..? εἰνοντο οὐ σφῶνται κῶ τῶν.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..Κοιτα τὴν 23 (Κληδόνου) καὶ κατὰ.....

..τὴν Μ. Πέρας.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

..Τοῦ κληδόνου ἀναβάνω πρὶν.....

..Ζητῶ ὁ ἥμιαι, τὴν Μ. Πέρας.....

..τὸ βράδυ.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

Συνήθως νῆσι.

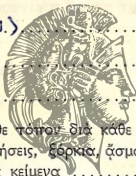
2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Εἰς ὠρεῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἐξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἐπὶ δὲ των ἑστάντων καὶ τὴν φωνήαν των

ἡμετέραν καὶ κληδόνων

τὴν Μ. Πέμπτην καὶ τὸν καὶ νῆον

τὴν φωνὴν ἐκείνων (ὅπως εἶχον)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ...

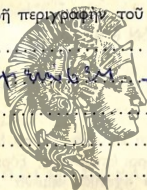
...και οταν $\alpha \rightarrow 0$, $\xi \rightarrow 0$, $\chi \rightarrow 0$...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰουδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἐκαταβηκὶς ἔφη ὁραῖμα καὶ ἦν οὐδὲ
 τόδ' αὖτόν. ἤματι κτλ. ἢ δι' ἄλλου καὶ
 ἡ. οὐραβοῦται το. ἢ ὁ πῦν κατὰ κτλ. (ἐν φων.)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Baine Imp. 634

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ (Συλλογαι)

Ἀναφερόμενοι εἰς γητήματα ἐμπορᾶς, θέρια, ἀλυσίμων.
ὡς καὶ τοιούτων ἔχοντων χάριν πρὸς γεωργικά ἔργα, εἰς τὰς ἐποχὰς
ἢ ἐν χρήσει ἕως τὸ 1920 (ἢ εἶναι καὶ ἄλλοι), καθὼς ἐπίσης
καὶ εἰς ἔθνη σχετικὰ πρὸς πυρὰς (ἀναρρηφωτὴ κ.τ.λ.) τοῦ ἔχοντος
εἰς δημοσίους χώρους.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο εἰς τὸ χωρίον Μοναστηράκι πρὸς
ἐπαρχικὴν Διευκὴν τοῦ Νομοῦ Σερφιδίου τὸ 1-12-69 ἕως 15-1-70.
ὑπὸ τοῦ Διδ/ου Χανδριν. Βασιλείου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ -
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ -

(Γεωργικῶν ὀφθαλμῶν ποὺ ἦσαν ἐν χρῆσιν παλαιότερον
πολλὰ εἰς αὐτῶν ἐξασκούμεν καὶ ἐν αὐτῇ καὶ ἑτέρῃ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA

AOHNΩN

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τὸ χωρίον Μονοκαστράκι, παλαιότερον ὄνομα Ντεχί Χαβίν, εὐρίσκειται ἐπὶ Ἐπαρχία Λιντσιγι τοῦ Νομοῦ Σερρών, ἐπὶ τοὺς πρόποδας ἐκείνων τῶν Κρουαίων καὶ ἀπέχον περὶ τὰ ἑπτὰ (7) χιλιόμετρα ἀπὸ τῆς Αἰνῆς τῆς Κερκίνας.

Οἱ κάτοικοι, πρόσφυγες ὡς εἶπεν τὸ πλεῖστον ἀπὸ διαφόρων μέρων τῆς Μ. Ἀσίας, ^{καὶ Θεσσαλίας} ἐγκαταστάθηντες περὶ τὸ 1924 εἰς τὸ χωρίον, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν (περιεσσότερον ἀγνόντων ζώων). —

Αἱ καλλιέργειαι θήμερον εἰς τὴν περιοχὴν ἑκατάδες ἔσονται εὐθὺς κατόικους τὸ 1935, πρότερον ἦσαν κοινοὶ καὶ. Σημειωτέον ὅτι οἱ κάτοικοι, οἱ ντόπιοι, ἦσαν παλὺ ὀλίγοι. Πρὸς τούτου μερικοὶ ὑπονομάζοντες ἔχον σίβαν τουρκικὴν.

Σήμερον, ἀλλὰ καὶ πρόσθεν ἀπὸ 20 χρόνων αἱ καλλιέργειαι ἑκατάδες ἦσαν ὀλίγοι. Πρὸς τούτων οἱ ἀγροὶ τῶν δὲν παραμένοντων εἰς ἀγρονομίαν, εἶναι δὲ τὸ ἕδαφος τῶν ἀρκέτιν εὐφρον καὶ κατάλληλον εἰδίως διὰ τὴν καλλιέργειαν σιμυτριάκων, τριφυλλιοῦ κ.τ.λ. —

Αἶν δὴ ἤρξαν ἐκὼ χωριό γεωργήσαντες. Μικρὰ παλὺ ἀμείνων ἔκτεσιν ἀνῆκε β' ἕνα μονοκαστρί τοῦ χωριοῦ, εἰς ὃ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ, τὴν δὲ οὖσαν ἐκαλλιέργησαν οἱ κατὸ-χεροὶ (σήμερον δὲν ἀναίχοντι τοιοῦτοι εἰς τὸ μονοκαστρί). —

Η ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΩΝ

Οἱ σήμερινοὶ ἀγροὶ τῶν χωρικῶν ἦσαν πρὶν ἀπὸ 25-30 χρόνων ἀμείνων ἑκατάδες ἀπὸ βάτα καὶ θάμνων. Πρὸς τούτων οἱ καλλιέργηται ἀπὸ τῶν κατοίκων τόσον τῶν ντόπιων, ὅσον καὶ τῶν πρόσφυγων γινόντασε μὲ τὰ συνθηκασίμια διὰ τὴν ἐπαχὴν ἐκείνην γεωργικὴν ἐργασίαν. Τούτους ἀγροὺς τῶν ἑμπεριόντων διὰ τῆς καὶ οὖσης ἰσχυρῆς, κα-

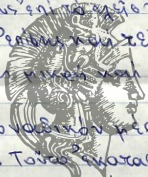
λαμιάς κ.λ.π., περισσότερο όμως δια της ψήφου κόπου.
Μόλις το 1946 περίπου έχουν το πρώτον ή κρηται των χρη-
ματων διαπραγματευσεων.

Επειδ ου η περιοχή είναι καλή πτωχή, λόγω του ου οι
καλλιεργήματα εκτάσει είναι ολίγα, δι' ου φευχον οι
κάτοικοι δι' αναγκη των εργασιων εις άλλους τόπους (δι-
μερον ευφραίνε το κτηνίδειον). Οι χονδρς μετά τον
χάμον των ετών των επ' αφορμας εις αυτούς τα κτη-
ματα, τα όποια καταλλήλουν αυτούς μέον.

ΑΡΟΤΡΙΑΣΙΣ (ΟΡΓΕΜΑ) - ΣΠΟΡΑ

Οι κάτοικοι περιερίβονται συνήθως εις την καλλιέργειαν
αιταριοῦ, κραβοῦτον, κριθαρίου (τρέφον μ' αυτὸ τὰ
ζώα των, μεχάρις ὡς εἰς τὸ κρηται), πολὺ ολίγα ὄσπρια
καὶ χυμῶνα καὶ ὡς εἰς τὸ κρηται. Η καλλιέργεια
των κρηταίων είναι καλή καὶ γίνεται ἐν οὐκ
καλῇ ὥρᾳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μέχρι το 1925 μόνο εὐκριν μέρον ἀροτριάσεως ἦτο
τὸ ξύμινον ἄροτρον. Τότε κατασκευάσθη ἐνὸς ὑδι-
κευμένων χωρικῶν ὀνομαζομένων τσιφτεήδων (κου-
ρκική ὀρολογία). Η ὀνομασία τῶν διαφόρων μερῶν του,
τὰ όποια ἦσαν ὅλα ξύμινα, ἦν τοῦ ὄντιον καὶ τοῦ
τσιβιοῦ ποῦ ἦταν βιδερένια, είναι ἡ ἑξής. Τὸ κυρίως
ἄροτρον λεγόταν (καὶ λέγεται) Βάβις ἢ μάνια ἢ
μπαλίκι. Τὸ μέρος τοῦ ἄρότρον, τὸ παρακείμενον καὶ
πρὸς τὴν βάβιν καὶ εἰς τὸ όποιον προσδένεται τὸ φυγόν
λέγεται σταβάρι. Τὸ βιδέρον ποῦ χρησιμοποιεῖται διὰ
τῶν πρόσδεσι τοῦ φυγοῦ πρὸς τὸ ἄροτρον λέγεται τσιβί.
Τὸ ξύμινον μέρος ποῦ συγκρατεῖ τὸ σταβάρι πρὸς τὴν
βάβιν λέγεται βεχονατόρος ἢ επάση. Τα ἑκατέρω-
θεν τοῦ ὄντιον ἐξαρτήματα ὀνομαζονται αὐτίαι.

Τέλος τὸ μέρος τοῦ ἀρότρου, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὸ ἐκράτη ὁ
χωρὸς ἔχειτο χειροδαβή.

Διὰ τὸ βυγάρωμα ἐκρημματοποιῶντο ἀννήδων βόες.

Ἦτο δὲ ἀναγκαῖον ὁ βυγὸς ὁ ὁποῖος ἀπετεχέτο ἀπὸ τῶν
κυρίων βυγῶν, ἀπὸ τῶν βύβας κατασκευασμένε, ἐν
βέρεσιν ἢ οχοῖσιον καὶ ἀπὸ τῶν πριζύκ. (βλ. κεφ. 3)

Τὸ ὄρχωμα μὲ βυγόμετρον γίνεται ἐνίσσε καὶ εἰς ἡμέραν εἰς ἡμέ-
ρας ἐργασίας (βοσκή, ἔξαγωγή, σείψιν). Γίνεται δὲ
τὸ ὄρχωμα εἰς καθέτωσ χάσματι τὸ δὲ χῶμα πέφτει ἐκ-
τέρῳθεν τοῦ ὕψους. Τὸ βάθος τοῦ ὄρχωματος ἐκδηρῆται
ἀπὸ τῶν τρεῖς ὁδοῖ, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὸ σταβάρι.
Ἀπὸ τοῦ σταβάρι ἡ γυνὴ ἀνέμετο μὲ τὸν βυγὸν μὴ τὸ καίει
(βλ. κεφ. 3)

Συνήθως τὸ ὄρχωμα ἐγίνετο (καὶ γίνεται) ἀπὸ ἀνδρῶν. Εἰς
ἀριστοτέλῃ μόνον ἀνδρῶν (ἀριστοτέλης, μ. γ. α. 1) ἐγίνετο τὸ ὄρχωμα.
Εἰς μερικὰς μόνον ἐργασίας, ἐλάμβανεν μέρος καὶ
ἡ γυνή (βοσκή, εἰδική, ἀραβόειον, ὁδορίων).

Κατὰ τὴν βοσκήν χωρίζεται τὸ χωράφι εἰς βοσκήριες, μὲ αὐτά-
κια. Πλεονεχὲς ἀπὸ τὴν βοσκήν ἐγίνοντο πρότερον τρία ὄρχωμα-
τα. Τὸ πρῶτο ὄρχωμα ἐγίνετο ἀμέσως μετὰ τὴν βοσκήν-
σιν τοῦ καρποῦ καὶ ἔχειτο αὐταρπία. Τὸ δεύτερον ἐγί-
νετο μετὰ δύο μῆνας περίπου καὶ ἔχειτο χύρισμα.
Καὶ τὸ τρίτον ἐγίνετο κατὰ τὴν βοσκήν. Σήμερον μὴ
τὰ χωρὸν μηχανήματα γίνεται ἐν μόνῳ ὄρχωμα καὶ
κατὸν γίνεται ἡ βοσκή.

Τὰ μετὰ τοῦ ἀρότρου καθὼς καὶ τὸ ὑπὸ καθελύσσεται
ἀπὸ τὰ χῶματα, τὰ ριζιδία κ.λπ., ποὺ προσηρμύσσονται εἰς
αὐτὰ, δὲ εἰδικῶς ράβδον καλουμένην εἰς τὴν περιοχὴν
τρεχέλι ἢ τρεχέλι. (βλ. κεφ. 5)

Σβάρνισμα τοῦ χωραφίου ἐγίνετο ἐπὶ τῷ ὄρχωματι.

Για τὴν ἀγορὰν θέρμην χρησιμοποιοῦντο χωράκια ἑκτονδρά-
τὰ ὅμοια γεωμετρία καὶ ὅμοια βλέπονται ἐκτὴν περιοχὴν
βλέπονται ἐπὶ ἀλμυρὰς.

Τὸ εἰδυροῦν ἄροτρον χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸ 1924.
Συνωστίζονται τὶς τὸ διπλοῦν. Τὰ ἐπυρηνθύνονται ἀπὸ
τὸ ἔργοσιον. Τὸ ὄργανον μὲ εὐδένιο ἄλγερ, ἔχοντο
ἀντιφρενακίς, ἀπὸ τὸ ζεύξιμον εἰς εὐδενροῦ ἄροτρον
χρησιμοποιεῖτο ἕτερον εἶδος ζυγὸς ἀπὸ τὸν τοῦ ζυγι-
νον ἄροτρον. Οὗτοι χρησιμοποιεῖτο καὶ χρησιμοποιεῖται
καὶ εἰς βοΐδαρὰς (κάρκ). Οὗτοι ἀποσχετίζονται ἀπὸ
τὰ ἐξῆς κύρια μέρη (βλ. σχ. 4): Ζεύξη, μυο-
βλῆς, κατωβλῆς, μυοβλῆς (ἢ ὀρεάτσειβι) καὶ τὸν
κύριον ζυγόν. Εἰς τὸ μυοβλῆς προσδένεται ἡ ζεύξη
ἢ ὅμοια προσδένεται ἑτέρας καὶ μὲ ἰδιαιτερον κρικόν
τοῦ ἄροτρον. Τὰ κύρια μέρη τοῦ εἰδυροῦ ἄροτρον εἰ-
ναι τὰ ἐξῆς (βλ. σχ. 2): Κύριον ἄροτρον, χέλας,
πτερά, σῦρα, ἑνὶ, εὐαβὰς, βάρκα, σταυρὸς, τρουκκάνι.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ὁ θερισμός ἐκτελεστέον μὲ θρίσανα χρησιμοποιοῦνται ἐκτὴν
ἑτέρας χεῖρας καὶ τὴν παλαμαρίαν (βλ. σχ. 17).
Τὸ θρίσανον ἦτο μὲν ἀπὸ μαρμαίς. Ἐνίστε ἐξο-
ρισθὸν καὶ μὲ κόβα, παχὺ ἐλανίως ὄρνυς. Μερικὴ
δὲ φορὴ καὶ δι' ἐκπλύνου, εἰδὶμος ὅταν τὸ χωράκι
ἦταν καλὴν ἀδύνατο καὶ τὸ θρίσι ἦτο μικρὸ.
Χόρτα διὰ τροφὰς τῶν ζώων θρίσονται μὲ κόβαν.
Πρὶν ἀπὸ τὸν θερισμόν τῶν θυμητορικῶν ἐκποθετοῦν
τὰ θρίσανα εἰς λεκάνην μὲ ὕδωρ. Κατόπιν καὶ πρὶν
ἀπὸ τὸ θρίσασθαι ἔλινον οἱ θερισταὶ ἀπὸ τὸ ὕδωρ
τοῦτο. Ἡ κοπὴ τῶν σταχυῶν ἐκτελεστέον ἀπὸ τῶν θεριστών

ὄσον πρὸ χαμηλὰ ἡδύνακτο διὰ τὰ εὐκρινερώσαν
περιθώτερον ἄχυρον (τροπὴ γίνων). Τὶς χερὶς τὴν
ἑτοιμοθέταν ἐπὶ τοῦ ἰδαίου καὶ μὲ τὰς κεφαλὰς
πρὸς τὴν αἰσὴν κατεύθυνειν, οἱ ἴδιοι οἱ θείονται.
Ἀπτόμεν ἐν εὐνοχίᾳ γίνονται τὰ δερμάτια ἑκαύτων
δερμῶν ἀποσπείνεται ἡδὴ 4 χερὶς ἢ χειροβάτης.
Ὁ θείωνος ἔχινετο ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν
ἅπαν τὸ δίδιμον τῶν δερματιῶν ἔχινετο ἀπὸ ἀνδρῶν
βομβανόμενων κατὰ τὸ δίδιμον καὶ μὲ τὴν παλαμαρίαν.
Τὰ σκάχη καὶ ὅποια εὐχὸν παραμύθουν μετὰ τὸν θείωνον
καλοῦνται μπαβίλια.

Γιὰ τὸ δίδιμον τῶν δερματιῶν ἐκρημοποιοῦσαν
σκάχη καὶ ὅποια ὀνόμαζαν δερματιῶν. ἑτοιμοθέταν
κατόπιν τὰ δερμάτια παλιν (περὶ τὰ 17) εὐνο-
χία καίονται, γιὰ τὰ παραμύθουνται ἡδὴ τὴν βροχίαν.
Τὸ εὐνοχίον τῶν δερματιῶν καὶ ὀνόμαζαν τὸν
τρίτον ἢ τρίτον. Ὁ δὲ ἔχινετο ἐντὸς τοῦ
ἀχρῶς τῆς.

Ἡ καλλιέργεια τῶν γυμνασίων γίνεται ἡδὴ τὸ
1920. Ἡ εὐνοχία τῶν γίνεται κατὰ τὸν Φεβρουάριον.
Ἡ εὐνοχία τῶν γίνεται μὲ δεικνύειν.

Τὰ τοιφεύγια (ὡς λέγουσιν ἀρκετὰ δὲ εἰς τὴν περὶ τὴν)
θαίρονται κατὰ τὸν Ἀπρίλιον. Σανκτοῦνται μετὰ
ἡμέτερα ἀπὸ 3 περίπου χρόνια, ἀνάλογα μὲ τὸ χωρί-
ον. Ἐδίδοντο ὅτι κάβει κατασκευάζονται ὑπὸ τῶν
ἰδίων τῶν χωρικῶν μὲ εὐνοχία καὶ ἑτοιμοθετοῦντο
πρὸς ψάξιν εἰς τὰς ἐνοθίους.

ΑΛΕΝΙΣΜΟΣ

Μετὰ τὸν θείωνον τοῦ αἵτον οἱ θείονται ἑρηνικὰ
τὰ δερμάτια ἑλάνω. Ἐάν ἡ καβὴ τοῦ δερμάτιου, ὅταν

ταύτα πάλιν ἐπὶ ἔδαφος, ἵκει ἱεραγίον τὴν λαβὴν πρὸς αὐτοὺς ἠγορευμένον ὅτι δὴ ἡ δέξιφον καὶ ἄλλη ἐροῖται. Ἄν δὲν συνέβαινε ταῦτα, τότε δὲν δὴ ξαναδέξιφον (δὴ ἑπέδωνον ἢ δὴ τοὺς συνέβαινε κατὰ ἔργο).

Πρὶν ἀρχίσαι τὸ ἀγώνισμα προετοιμαζόν τὰ ἀγώνια. Τὸ ἀγώνιον ἦτο ἐν πύλαις κατασκευασμένη κατεσκευασμένη ὡς τὸ ὁμοῖον ἔχινετο τὸ ἀγώνισμα. Τὸ ἐκαστὸν ἰσχυρὸν πρὶν ἀπὸ τὰ χέρια καὶ κατὰ βέβαιον γινώσκον ἱεραγίον τὸ ἀγώνισμα. Διὰ τοῦτο ἀγώνιον, τὸ ὁμοῖον ὡς ἡνι τὸ πρῶτον εὐρίσκετο ἐκτὸς τοῦ χωρίου ἀγώνιστον καὶ πολλὰ ἄλλα ἀποκρίνεται πρὸς τὴν δέξιφον ἢ κατὰ πρῶτον. Ἀποὺ κατασκευάζον τὰ δέματα ἡμεῖς τὸ ἀγώνισμα κατὰ τὸν ἔργον τὸ ἐργασίον τῶν ἀγώνων. Κατὰ τὴν πρῶτην τὴν δέξιφον (βλ. πρῶτ. 19) τὸ ἀγώνισμα ἔχον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τὸ ἀγώνισμα. Τὸ δέμα κατεσκευάζον ἡμεῖς τὸ ἀγώνισμα οἱ δέμα κατὰ τὸν ἔργον τὸ ἀγώνισμα διὰ τὸν ἀγώνιστον τὸ ἀγώνισμα. Αἱ τὸν ἀγώνιστον τῶν ἀγώνων ἀγώνιστον, κυρίως βίβλος καὶ κατὰ τὸν ἔργον τὸ ἀγώνισμα ἐν ἄλλοις ἀγώνιστον πρῶτον, ἢ κατὰ τὸν ἔργον. Αὐτὰ ἦτο μαρτυρία ἢ ἄλλη πρῶτον τὴν ὁμοῖαν ἔχον πρῶτον. Κατὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχινετο τὸ ἀγώνισμα τῶν ἀγώνιστον. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἀγώνισματος ὁ χερσὶ πρὸς αὐτὸν ἔχον, τὸ δέμα (βλ. πρῶτ. 9) ἔχον τοὺς ἀγώνιστον δέμα. Αἱ τὴν ὁμοῖαν δὲ καὶ τὸ κατὰ τὸν ἔργον τῶν ἀγώνων ἦτο ἐν χερσὶ, διὰ τὸν τοὺς βίβλος ἢ πρῶτον, διὰ δὲ τὰ ἄλλα πρῶτον τὸ κατὰ τὸν ἔργον (βλ. πρῶτ. 7).

Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀγώνων δὲν ἔχον τοὺς ἀγώνιστον οἱ ἀγώνιστον χερσὶ ἢ ἄλλοι ἔχον.

Τό ἀγώνισμα γίνεται τό μήνα Ἰούλιο. Συνήθως ἔρχονται ἡμέτερον Δευτέρον καί μετὰ τὰς πρῶτinas ἡμέρας (10 ἡμέρας) ἔως τὰς ἀπογευματινὰς ἡμέρας. Ἐκκινουτο τρεῖς περίην σπρῶτες ἡμερησίως.

Μετὰ τό ἀγώνισμα ἔκκινετο τό λίκνισμα διαί τό καθαίρισμα τοῦ θαλάσσιου. Ἐκκινετο δέ τοῦτο μέ ^{τῆς} χίμνης (φωκέρ, ξύμνος) (βλ. ~~φωκέρ~~ 14-15). Μετὰ τό λίκνισμα ἔκκινετο τό ἀνέρισμα μέ ^{τῆς} ἄλκον γεωργικόν ἔργασιον τό δὲ ἄλκον (βλ. φωκ. 20). Τότον τό λίκνισμα ὄσον καί τό ἀνέρισμα γίνονται καί ἀπό ἀνδρας καί ἀπό γυναῖκες.

Ὁ τοῦτο ἀποδιδύμετο εἰς εἰδικὰ δοχεῖα καλούμενα ἀνδράκια. Γιά τό μέτρομα γέννησιν τῶν συμπεριστασῶν χρησιμοποιοῦσαν τὰ ἔξῃ μέτρα.

Τό κλάμα πού ἰσοδυναμεῖ μέ 24 ὀκάδες.
Τό μυδοκί πού ἰσοδυναμεῖ μέ 12 ὀκάδες καί
ὁ τενεκί πού ἴσος ἔστι μέ τό μυδοκί.

Αἶν ὑπάρχουσι αἷμερον ἔνδεκα ἡ. Στ' ἔκ τούτων δύνειν εἶναι δυνατὸν νά φωταγεαρμωθῶν ἢ νά βχεδικοθῶν.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ

Σήμερον ἡ πρόδοι εἰς ἐπιστήμην εἰς τὰς διάφορους τομεῖς ἡγάγετο τοὺς χωρικοὺς τοῦ Μοναστηριακοῦ νά προ-σπαρυσθῶν καί αὐτοὶ κάστω μέ τὰ συμπεριστασῶν μέτρος καλλίτε γένη.

Ἐσοί σήμερον τὰ χωρία ὀργίζονται μέ τραπέζι. Δύο σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὸ χωρίον τὰ ὅποια ἔξυμπερεῶν γήρησι τὰς ἀνάγκας τῶν γεωργῶν. Παρ' ὅσα αὐτὰ μέριμοι ἐξαμολογούσιν νά ἔρχονται μέ τὰ πρῶτονα ἔκ ποῦ με μέγα καλλιεργεῖς, εἴτε ἐγγίσει χρημασίων εἴτε διότι θεωροῦν ὅτι ἡ καλλι-

ρχα γίνονται κακίτερον μὴ τὰ μέγα ἀντά.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

Δύο φορές ἐπιβίω συνισθίβουν εἰς τὰ μέρη νὰ ἀνάβουν
ρωτιές, τῶν κηιδώνων καὶ τῶν Μ. Πέρπτη.

Τῶν κηιδώνων τίς φωτίζει τίς ἀνάβουν συνήθως εἰς
χειτονεῖς. Τὸ ἄναμα γίνονται ἀπὸ χόρτα, ξύλα, ἄχυρα.
Ἐν συνεχεία περνῶντε ἑκάστη ἀπὸ τὴν φωτιά οἱ νέοι
καὶ οἱ νέαι (συνήθως). Ἐξήρχον δὲ τὸ ἔθιμον τοῦτο
ὡς ἑξῆς, κ) Ὅτι μὲ τὸ πῆδμα πάντες ἀπὸ τὴν φωτιά
φεύχουν οἱ ἀρρώστους,

β) Μερικὲς φορές ἐρμυσίουσιν, ἔξηρχον ἢ μωυσεύουσιν ἀπὸ
τὸ πέρασμα αὐτὸ πάντες ἀπὸ τὴν φωτιά φερικά πρό-
χρηστα τοῦ ἡδιστεύουσιν καὶ τὸν νέον (ποῖον ἢ
ποῖα δὲ γάρων κ. λ. γ). Πᾶσι δὲ αὐτὸ προηγείται
καὶ ἄλλο, δὲ δοχεῖο μὲ νερὸ βάθον ἀπὸ αὐτὸ
ποῦ πρόκειται νὰ πηδῶσιν τὴν φωτιά καὶ δικὸν
τοὺς μέγα εἰς δοχεῖο. Βάθον αὐτῶν τῶν πραγμάτων
εἶδουν καὶ τῆς ἑξήγησιν.

Τὸ ἄναμα εἰς φωτιάς τὴν Μ. Πέρπτη ἔρχεται
ὡς ἑξῆς. Μὲ τίς φωτίζει τοῦ ἀνάβουν... κοῖνε τοῦ
Ἐβραίου (ποῦ γαῖρωσαν τὸν Χριστό).

Ἄλλοι πάλι κατακευάβουν (τὴν ἴδιαν ἡμέραν) ὁρσίωρα
τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ κρεμᾶν εἰς ἑνα δένδρον. Ἐν συνεχεία
ἕνα-ἕνα ἢ καὶ πολλοὶ ὁμοῦ ταναρεσκῶν καὶ ἀκαθύνουσιν
τὸν... Ἰούδα.

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἔχενεσθαι εἰς τὸ χωρεῖν Μοναστηρίῳ τῇ Ἐπαρχίᾳ Διντικῇ τοῦ Νομοῦ Σερρών. Πληροφορίαν ἔχοντες ἐπὶ τῇ καίᾳ χωρίῳ.

1.) Μιχαὴλ Νικόλαος τοῦ Νικολάου, γεωργός, γεννηθεὶς τὸ 1887 εἰς Ἀν. Θράκην (Μαυκρινίαν Ἐπαρχία Βύζαν), τὸν καίτοι Μοναστηρίου.

2.) Ἀβραμίδου Ὀρδάνος τοῦ Τριανταφύλλου τοῦ γέν. Ἀραβ. τῇ γεννηθεὶς εἰς Μοναστηρίον τὸ ἔτος 1895.

Ἐγένετο δὲ ἡ συλλογὴ ἐπὶ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1969 ἐν τῇ 15^ῃ Πλατείᾳ τοῦ ἔτους 1970 ὑπὸ τῷ [Χαλδία Βασιλείου Αἰδακίου]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

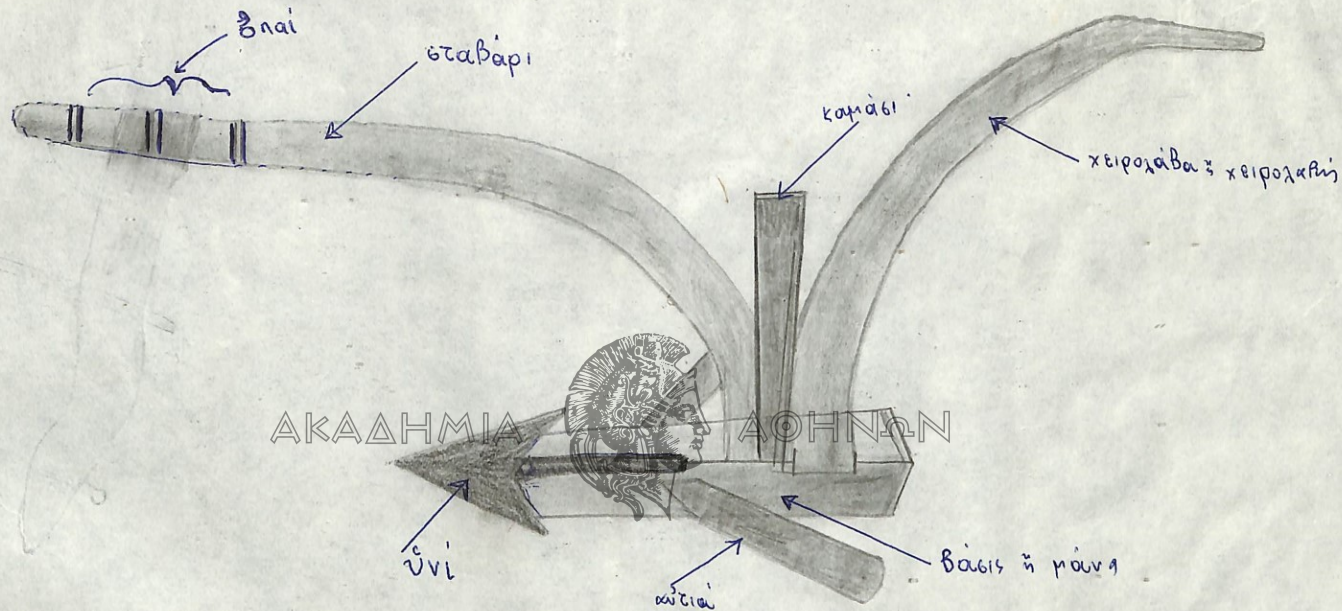

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

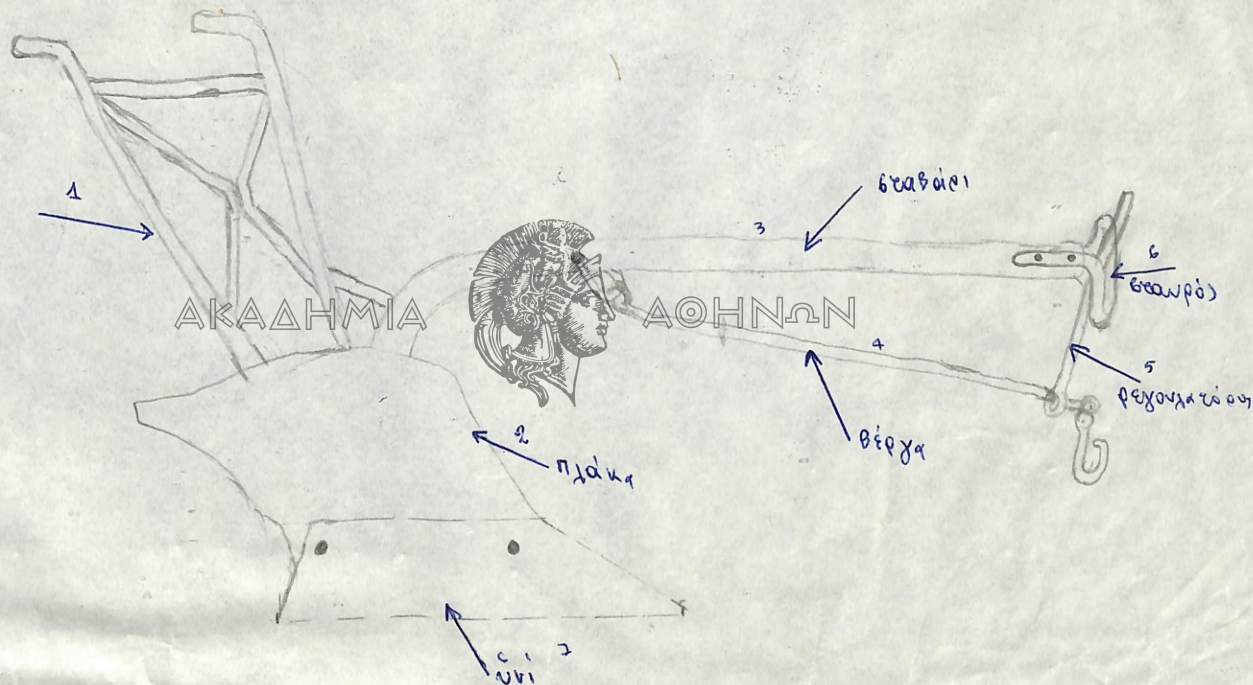
ΑΘΗΝΩΝ

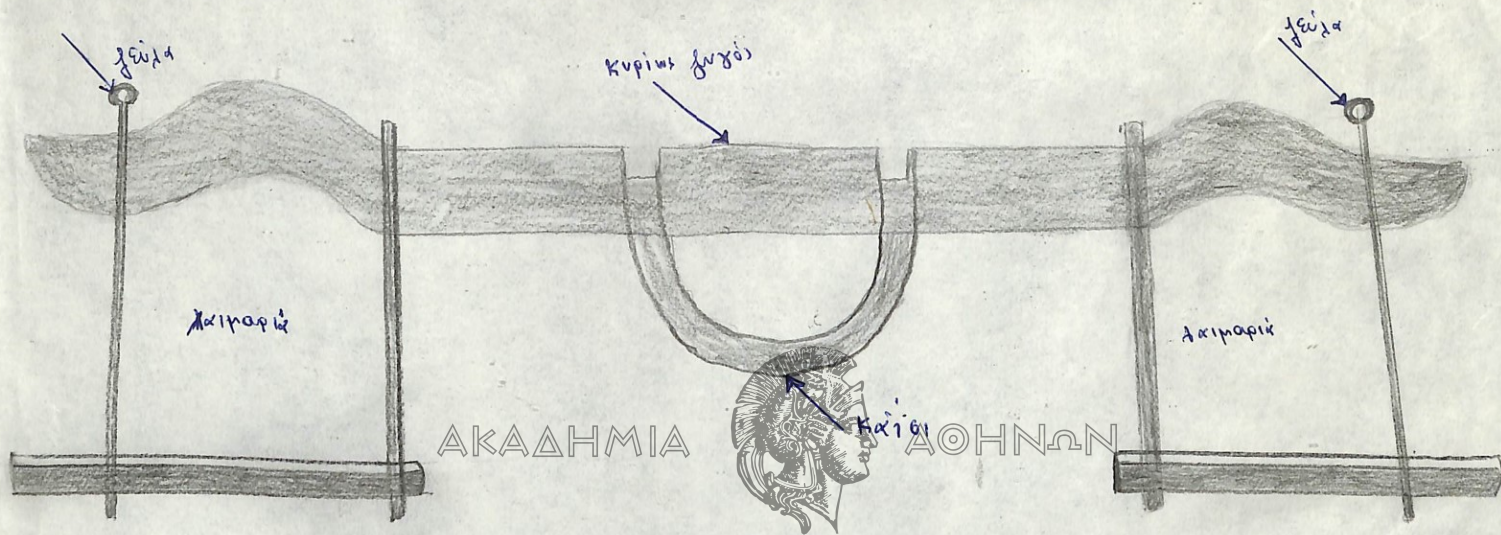
ΞΥΛΙΝΟΝ ΑΡΟΤΡΟΝ (ΞΥΛΑΛΕΤΡΟ)

(Σχεδ. 1)

χειρολαβή

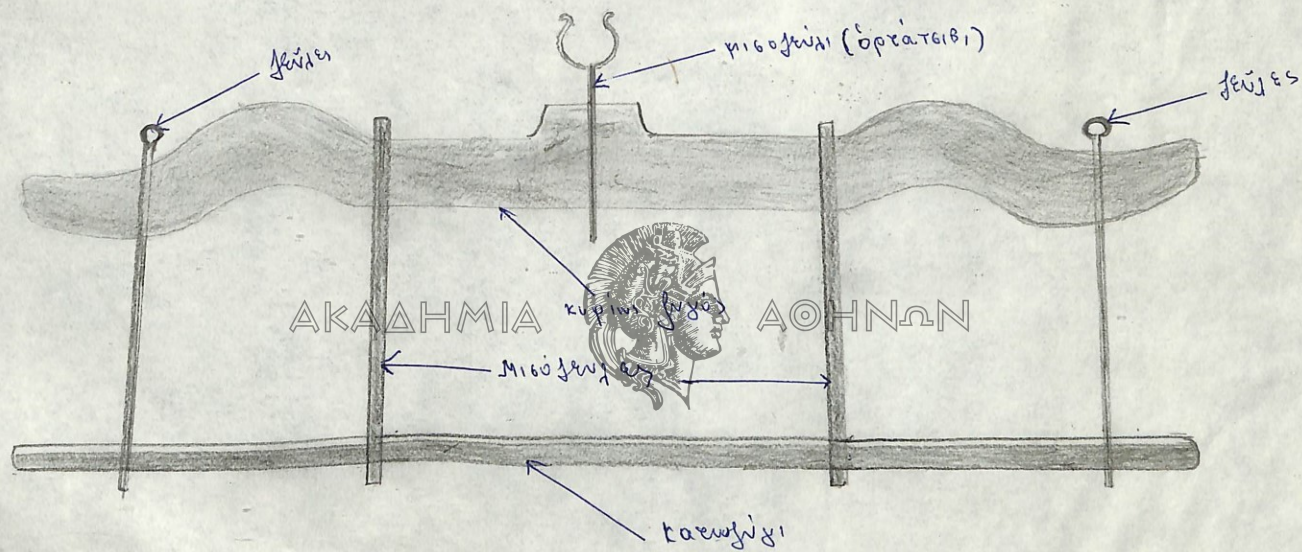

ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΑΡΟΤΡΟΝ
(ΣΧΕΔ. 2)

ΖΥΓΟΣ
(Διὰ Ξύλινον Ὕψος)

(Σχ. 3)

Ζ Υ Γ Ο Σ

(Διαβιβάζειν ἄρσεν καὶ γὰ βοῖδάνατα)

(Σχ. 4)

Τεκέλι
(Σχ. 5)

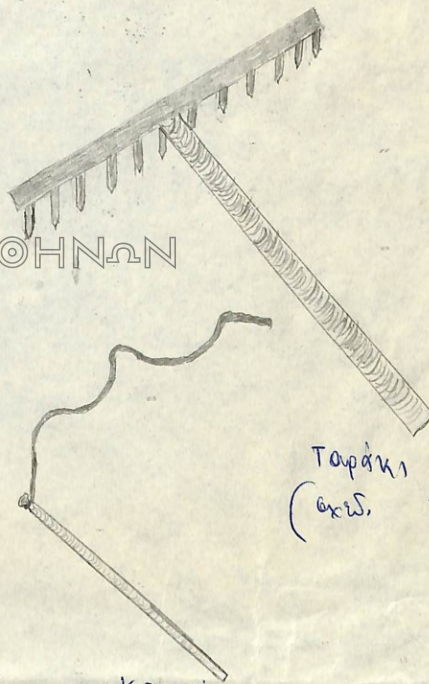

Σινράνι
(Σχ. 9)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δικέλι
(Σχ. 6)

Ταράνι
(Σχ. 8)

Καμπόκι
(Σχ. 7)

Σηραφίου μένου ζαροεις βίαν (Φωτ. 1)

Ζευγάρι με Βίονες (Φωτ. 2)

Ζευγάρι με Άλογα (Φωτ. 3)

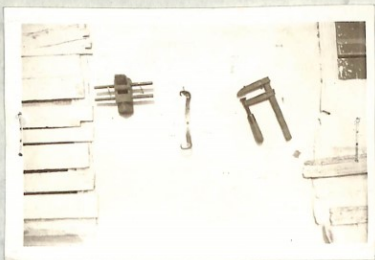
Ξύλινον ἄροτρον (Φωτ. 4)

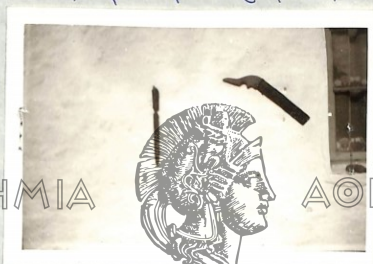
Ξύλινον ἄροτρον (Φωτ. 5)

Ζυγός διὰ Ξύλινου ἄροτρον (Φωτ. 6)

Σφιγκτήρες - ρέβρα - ροκάνη (φωτ. 7)

πρίονι - ξυλοφάκι (φωτ. 8)

πρίονια (φωτ. 9)

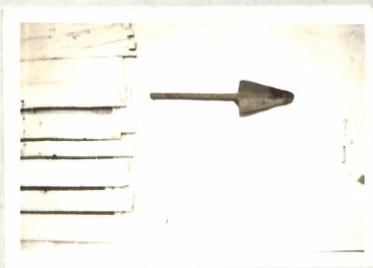

Σβάρνα βιδερένι (Φωτ. 10)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σβάρνα Ξυλινά(-Σπάρα)(Φωτ. 11)

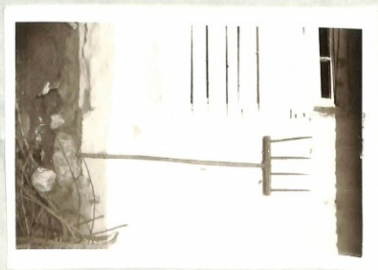
Συι (Φωτ. 12)

2ΑΡΙΣΕΙ (Φωτ. 13)

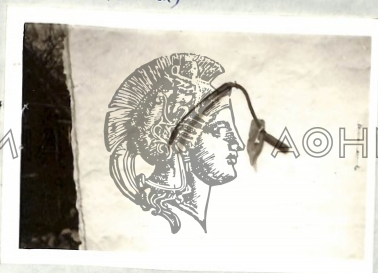
γιαρνός ξύλινος
(Σε δειξ ανατομική χόρτου) (Φωτ. 14)

γιαρνός (Φωτ. 15)

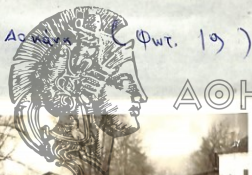
ΤΟΥΡΚΟΚΑΙ
ΓΙΑ ΡΑΓΙΣΜΑ ΕΠΑΓΙΟΘ ΨΟΤΕΡΑ 2^{ος} (ΦΩΤ. 16)
ΑΓΙΩΝ ΗΕ ΚΟΒΑ

ΔΡΕΠΑΝΙ ΗΕ ΠΑΧΥΡΑΕΙ (ΦΩΤ. 17)

ΚΟΒΑ (ΦΩΤ. 18)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δερμόνι (Φωτ. 20)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ